SAYI: 26 HAZİRAN: 1937

ALTIN YAPRAK

BAFRA HALKEVİNİN AYLIK KÜLTÜR DERGİSİ

İÇİNDEKİLER

Kitapsaray ve Yayın şubesi
Tarafından çıkarılır.

ALTIN YAPRAK

SAYI : 26 Bafra Halkevinin Aylık Kültür Dergisi 30 — 6 — 937

Evrensel Bir Örnek

" Ben icabında en büyük hediyem olarak Türk Milletine canımı vereceğim „

Büyük adamların işleri , eserleri ve hareketleri de kendileri gibi âlemşümul olur . Baş tarafa aldığımız cümleyi bir Milletin atası , bir Devletin reisi, insanlık dünyasının biricik mürşidi en büyük Türk, Atatürk söylüyor.

Bu cümlenin manası onu söyliyenin dehası kadar derin ve engin geliyor bana. Derin ve engin olmasına rağmen en küçük insandan, en büyük insana kadar herkesin kavrıyabileceği mahiyette bir mana taşıyan bu yüksek karakterli hareketin yalnız. bir millete örnek olabilecek fevkalbeşer varlıklara has olduğunu düşünmek kadar tab'î bir şey olamaz. Yıllardan beri durmak ve dinlenmek ihtiyacını duymadan milletini her sahada muasır milletler seviyesinin üstüne çıkarmak gayelerile çalışan Büyük Reis ideal insan ve ideal devlet reisi tipini insanlık dünyasına göstermiş olmakla milletinin cevherini ve salâbetli karakterini bir defa daha tanıtmış oldu.

O, en buhranlı zamalarda bile yalnız kendisini düşünmek, yalnız kendi varlığını korumak düşünce ve vehimlerinden daima uzak yaşamıştır. Canını daha yıllarca evvel bu milletin saadet ve selâmeti yoluna koymuş olan Büyük Ata bugün bunu milletine hatırlatmakla tarih huzurunda kahramanlık ve fedakârlığın ne demek olduğunu bir kez daha göstermiş oluyor. En büyük asker, en büyük kumandan, en büyük teşkilâtçı ve en büyük Devlet reisi sıfatile her zaman, her yerde ve herkese örnek olacağı gibi en büyük fedakâr olarak ta beşeriyat onu tanıyacaktır. Beşer tarihi bu yollarda bir misal daha göstermek hevesine düşerse gaflete düşmüş demektir.

Bazı mütefekkirler şöyle söylerler: Tarih, büyük insanların tercümeihallerinden

ÇOCUK

Sait GÜRPINAR

Taze bir fidan' Körpe bir filizdir.
Çiçekler kadar temiz, kelebekler kadar saf
Bu gün biz oyuz Yarın da o bizdir.
Sakın ağlatma, İnciltme, ona et insaf..

O kuştur her yuvanın hayatı, neş'esi, canı
Melekler bile takdis eder, bu yumurcak bülbülü;
Bütün yorgunlukları dindiren heyecanı,
Yaratan: İşte o güldür, sen soldurma o gülü!..

başka bir şey değildir. Bu itibarla Türk Milletinin son on sekiz yıllık tarihini yazmak istiyenler bu milleti ölüm yolundan çevirerek hak ve hayat yoluna götürenin tercümeihalini kaleme alsınlar; Türk milletinin son on sekiz yıllık tarihini öğrenmek istiyenler yine Büyük Başbuğumuzun son on sekiz yıllık hayatını okuyup incelesinler, yeter. Maddî ve menevi her türlü servetini asil ve yüksek milletine hediye eden bir evlâd ile o millet ve o mutlu milletin insanlığa kök olan tarihi her zaman övünecektir. Milletine icabında canını bile vermek suretile fedakârlığın en yüksek mertebesine irişebileceğini insanlık dünyasına duyuran bir kumandan ve bir Devlet reisi hiç şüphesiz emrü kumandasında bulunan milyonlardan müteşekkil kütlenin hareke te ve icabında ölmiye hazır bulunduğuna da bütün manasile kanidir. Bu milletin on yedi milyon ferdi ona, bütün servetlerin üstünde olan on yedi milyon canı bir emirle ve bir anda hediye etmiye müheyya olduğunu her gün ve hatta her dakika söyliyor. Damarlarımızdaki kanı besliyen onun verdiği ilâhî hızdır. Ve yine onun emri ile bu kan onun uğurunda, onun ideali uğurunda ve onun istediği zaman ve mekânda dökülecektir. Ne mutlu canını ona hediye edenlere ve ne mutlu kanını onun yolunda dökenlere!

ALTINYAPRAK

Bafra gençliğine ithaf:

Rüya!..

Dr. N. DİVİTCİOĞLU

Dört kişiydiler...

Durmaksızın der tepe aşarak bir argab izinden yüksek bir dağın üstüne çıktılar. İndikleri öte tarafta zümrüt gibi çayırlar, billûr gibi bulaklar vardı.

Kıyan, Nokuz ve karılarından ibaret olan bu dört savaş kaçağı kafilesi sürülerile beraber bu cennet gibi yerde emniyetle yerleştiler.

Az zaman sonra çoğalmışlar, yerlerine sığamaz olmuşlardı.

Dar gelen cennet mekânından çıkmak için, müşkülâtla girdikleri yabanî koyun yolunu bir daha bulamadılar; çoktan kapanmıştı.

Dört tarafı kale gibi yüksek ve geçit vermiyen dağlardan birinin üzerine kurulan yetmiş körüğün üflediği kuvvetli odun ateşi, bir lâhzada koca dağı eriterek dümdüz etti. Açılan yoldan dışarı çıkan kafilenin başında "Bozkurt" isminde aksakallı bir ihtiyar vardı.

Türkler "Ergenekon" dan çıkıyorlardı...

§

1162 Yılında, Mogol elinde, Dilon buldakta imişiz...

Seherin alaca karanlığında, küçük bir kulübenin önündeki dört köşeli bir taşın üstüne konmuş beş renkli bir toygar kuşunun tatlı ötüşünü duyuyorum:

— Çıng gız, Çıng gız!..

Kalabalık bir yerde, galiba bir düğündeyiz. Gökçe adlı büyücü, şehlâ gözlü Yesukey'in genç oğluna:

— Tanrıdan bana haber gedi. Dedi. Var, Temuçine söyle! Bu günden sora ona Cengiz desinler! Yer yüzünün padişahlığını ona verdim!..

Hakikaten Çin denizinden Karadenize kadar bütün gezdiğimiz yerler az zaman sora hep Cengizin hükmü altına girmişti!...

§

Arasında Helâgûnun çatık kaşlarile yağız simasını görebildiğim 110 yıl sora Türkistanda Tekin hatun isminde bir kadın bir eli kapalı ve kanla dolu bir erkek çocuk doğurdu.

Ünlü bir tâbirci, Şah Kulu Bahadurdan sekiz göbek sora bir oğlan dünyaya geleceğini, bu çocuğun büyüyerek Hâkan

olup bir çok ülkeleri zaptedeceğini, şan ve şerefinin dünyayı tutacağını söyledi.

1369 Senelerinde bir gün Türkistanlarda dolaşırken mahşer gibi kalabalık içinde debdebeli merasimlerle ak keçe üzerine oturtulmuş birisinin başından para ve elmas saçup seyrettiklerini gördüm.

— Temur bey! .. Hâkan oldu!.

Dediler.

Bir bahar günü, Isparta halısı gibi rengârenk güzel çiceklerden işlenmiş geniş bir ovanın içinden kıvrıla kıvrala tatlı şırıltılarla akan bir çayın kenarında bulunuyoruz... Burası bana yabancı gelmiyor. Fakat zayıf hafızam bir türlü bulup çıkaramıyor. Bu düzlük Ankara ovasına çok benziyor.. Galiba o olacak!..

Etrafımızda gittikce artan ve toplanan bir kalabalık hasıl olmıya başladı. Zırhlı, silâhlı, korkunç manzaralı adamlar arasında ateş arabaları görünüyor.

— İki Türk Hâkanı, Aksak Temur ile Yıldırım Beyazit şimdi burada harbedecekler!..

Diyorlar.

Titriyor ve sarsılıyorum.

Çok geçmeden boru, trampet seslerile ortalığın karıştığını, ateş arabalarının harekete geçdiğini ve ikiye ayrılmış bir milletin birbirini bogazladığını görüyorum.

Oradan kaçmak istiyorum. Fakat ayaklarımda basmıya derman bulamıyorum.

Az zamanda Ankara ovasının taşı toprağı hatta Çubukçayı temiz Türk kanına bulandı.

Akşam güneşi çekilirken mavi bulutlarda bile kana benzer bir Kızıllık vardı

Sora her tarafta derin sükût!..

yalnız boş bir gaye uğrunda can veren masum şehitler arasında yatan yaralıların hırıltı ve iniltisi bu karar gecenin sessizliğin ihlâl ediyordu!

Temur Bey hakan olduktan sora da cihangir olmuştu!..

§

Başka yerlere gidiyoruz...

1857 de muz, hurma ağaçlıkl: ılık havalı bir memleketteyiz...

Burası Hindistanın merkezi Delhi imiş!..

Yabancı birçok adamlar, bizden birini yakalanmışlar, sokak sokak dolaştırıyorlar.

Halkta bir korku ve kaçışma var.

Nihayet camii kebirin önüne getirilen bu adamın şakağına dayadıkları bir rovelverle bir anda canını alıp yere seriverdiler.

İngilizler bu kurşunla Hindistanda Türk hâkimiyetine nihayet vermişlerdi!..

Dünyayı titreten cihangir hakamları gördükten sonra son Delhi Padişahının elim akibeti bana çok ağır geldi, artık orada duramadım, uzaklara kaçdım...

§

1918 de Türkiyeyi ateşler içinde bulduk...

Her taraf, milliyetseverlerin kalplerine varıncıya kadar yanıyordu...

Konyaya hareket eden bir kervana iltihak ettiğmiz zaman yolumuzun üzerindeki İzmitte Kuvayı Milliye ile Kuvayı inzibatiyenin çarpışmakta olduğunu söylediler.

O zaman aklıma, Ankara ovasında gördüğüm Aksak — Yıldırım kıtali gelince iki kardeşin boğazlaşmasını görmemek için hemen geri döndüm.

Gece karanlığında bir yelkenli ile Kız kulesi önlerinden İstanbula geçerken birden bire çok yakınlarımızda bizimkilere benzemiyen bir harp hemisi belirdi. Grandi direğinde bizim Padişahın forsunu taşıyordu!..

Gemi marmara istikametinde gecenin karanlıklarına dalarak bizden uzaklaştı görünmez oldu gitti...

Mayıs günlerinin birinde, Pontosun Samsun limanına demirliyen bir vapurun az yolcuları arasından sarşın, uzun boylu, maviş gözlü bir genç çıkarak bizim evin karşısındaki otele indi. Dikkat ettim: Bu sarışın adamın başında Hazreti İsa nın mukaddes resimlerindeki gibi nuranî bir hâle vardı.

Bu, acaba bir ahır zaman peygamberimi? kimdir? Bilemedim!..

Anadolu, son müstekil Türk diyarı ateşler içinde yanıyor, alevleri semaya yükseliyordu. Bu esnada ordugâh gibi bir yerde, piyadeler, suvariler, topcular arasındayız.

İleride yüksek bir zemin üzerine çıkmış birisi ufukta hayâl görünen parlak denizi göstererek keskin bir şeyler söylüyor:

— Ordular, ileri! İlk hedefiniz Akdenizdir!..

Yanına yaklaştım, dikkat ettim ve derhal gök mavisi gözlerinden onu tanıdım.

Kalabalık bir kafile ile bir şehre giriyorduk:

— Burası yeni Türkiyenin Ankarası!.. dediler.

Önü bahçeli, ufarak, taştan bir binanın önünde halk birikmiş, birisini bekliyordu. Çok geçmeden ahalide bir kaynaşma oldu, uzaktan bir kafile göründü

Önde aheste ve vakur adımlarla birisi geliyor, diğerleri onu takip ediyorlardı. Üstündeki frenk vari elbisesi, başındasilindir şapkasile şekli aslîsini deyiştirmiş olmasına rağmen onu gene tanımakta müşkilât çekmedim: Başı nurlu adam!..

Kendi kurduğu Büyük Millet Meclisini açmıya geliyordu...

§ §
§

1945 Senesinde Asyada, dört bir etrafı kara ile çevrili küçük bir denizin kenarındaki B.... şehrinde imişiz!.. Burası iki sene evvelki dünya harbinden sora istiklâllerine kavuşan büyüklü küçüklü 12 Türk hükûmetinin federe olmasile vücude gelen 60 milyon nüfuslu " Türk Birleşik Hükûmetleri Cumhuriyeti „ nin

Sarışın Güzel Kadın..

Kâzım Uzel'e — V. Cem Aşkun

Gönlüme bir su gibi
Yavaşca aktı, aktı.
Bir gül kokusu gibi
İçimi hazla yaktı.

**

Nedir bu naz, bu sitem,
Bu cilveyle bükülüş?
Ne dert görmüş, ne elem,
Hayat onca bir gülüş.

**

Ömrün bu ilk baharı
Her zaman ele geçmez.
Aşk bir çiçek, sen arı
Gönülleri dolaş, gez.

Bakışların kadar gir,
Sokul kalbe gel kadın,
Okşa bir az sevindir,
Aşkımı güzel kadın.

**

Bir kuşa benziyorsun,
Uç kalbe yüksel kadın.
Ruhumu eziyorsun,
Sar.şın güzel kadın.

**

Gönlüme bir su gibi
Yavaşça aktın aktın.
Bir gül kokusu gibi
İçimi hazla yaktın.

---

idare merkezi imiş!..

Büyük, zengin ve mamur bir şehir.. Caddeleri, binaları çok muntazam.. Her tarafta fabrika bacaları tütüyor..

Bu gün halkta bir hareket, şehirde bir fevkalâdelik var. Her taraf Taklar Bayraklarla donanmış.. Bunlar arasında en çok Türkiye bayrağı göze çarpıyor.

Caddelerde başka başka şekil ve kıyafette giyinmiş, şive ve teleffuzları bizimkinden az çok farklı, üçer beşer kişilik kümelere rastlıyoruz. Bu yabancılar mensup oldukları muhtelif cümhuriyetlerden merkeze T. B. H. C. [*] in ikinci yıl dönümünü kutlulama ve aynı zamanda büyük milletmeclisinin açılma törenini görmiye gelmiş ırkdaşlar olacak!..

Törenin yapılacağı Büyük millet meclisi sarayının üstünde gök mavisi zemin üzerinde beyaz ay yıldızlı büyük atlas bir bayrak dalgalanıyor, sanki mağrur ifadesile:

— Ne mutlu bana!

Diyor.

Ben bu şekil bayrağın kan kırmızısın çok iyi tanırım. Onun sinesinde büyüdüm Fakat havai mavisini hiç görmemiştim. Yanımdaki kaşgarlı Uygura sordum. Cehlimi yüzüme vurmadan:

— Cengizin gök bayrağı!...

Dedi:

Saraya girdiğimiz zaman 12 birleşik cümhuriyetin reisi 60 milyon Türkün Atası açış nutkunu söylüyordu. İhtiyar hatibe dikkat ettim Başında — İsa gibi — nurdan bir hâle vardı.

§

Uyandım. kalbim durmuş, nefesim tutulmuş gibiydi: Gördüğüm rüyayı tahlil ederek kendi kendime:

— Ülkü, tatlı Ülkü!..

Dedim.

[*] Türk birleşik hükümetleri cumhuriyeti

3115 Sayı ve $\frac{5-2-1937}{13-2-1937}$ günlü
Teşkilâtı Esasiye Kanunu münasibetile
İç Bakanı Şükrü Kaya'nın
Nutkundan bir parçacık

Ş. ALIŞIK

" Biz doğrudan doğruya sulh ve medeniyet âmili olarak Türk istiklâlini ebediyen korumak için ne gibi şartlar dairesinde yapılacağını arayarak ve icap eden şartları tesbit ederek aldığımız Halkcılık bir merhemet eseri de değildir. Halkcılığımız doğrudan doğruya bu memleketin kurtarılması, müstekil olarak insanca yaşaması için bir şartı evveldir.

Bizim halkcılığımız: Halka doğru halk için değil halk tarafından ve halkla beraber sistemidir.„

" Partimizin her sene toplanan ocak kongreleri, 2 senede bir toplanan Vilâyet kongreleri, 4 senede bir toplanan; Büyük kurultayı Avrupa hukukunda inisiyatif, lejislatif, referandum (referand) denilen esasların amelî tatbikinden başka bir şey değildir.„

" Halka doğru halk için değil „ tabirinden maksat bizzat Şükrü Kaya'nın izah ettiği gibi halka doğru âlicenaplık göstermek nazariyesini gütmek üzere, halka merhamet eseri verilmiş bir halkcılık olmayup halkın kendi kendini idare etmesile yani Egemenlik Ulusundur esasını takip ederek Türk Ulusu bizzat kendi kendini kendi hakimiyetlerile ve her sene toplanan halkın seçtiği ve içlerinden çıkardıkları delegelerinin verdiği dilekler üzerine idare olunması demektir ki halk tarafından ve halkla beraber sistemi işte budur.

İnisiatif lûgat manasında: Bir işe en evvel teşebbüs veya bir fikir ve reyi en evvel dermeyan idiş, takaddümü fazlî, teşebbüsü iptidaî, kuvvei iptidaiye, teşebbüs kuvveti olarak görürüz. Burada inisiatif halkın kendini bilüp anlayarak kendi teşebbüsü iptidaisi manasınadır. Lejislatif kavanine mensup ve mutaallik, teşriî yani her işini ahkâmı kanuniye dairesinde tedvir ve idare manasındadır. Referandom lûgat manası murakabei halk, reyi am demektirki halkın hükûmet idaresine sahip olması ve efkârı umumiyesine göre kanun ve nizamatı dairesinde kendisinin hâkim olması, Yani en medenî Avrupa kanunlarının hukukî mevzuları ve esasına göre halkcılık

ÇOBAN

Kemal GÜNEŞ

Yaslı Çoban yeşil pınar başında
Kavaliyle gelmiş yine ağlıyor
Güzel çoban senin bu genç yaşında
Hangi tasa yüreğini dağlıyor

Göz yaşları gice gündüz çağlıyor
Sevdiğinden uzak çoban ağlıyor

Çoban diyor yüreğimi dağlayan
Zeynebim bu pınarı çok severdi
Bu melek elleriyle kuruyan
Dudağıma bu pınardan su verdi.

Göz yaşları gice gündüz çağlıyor
Sevdiğini unutmiyor ağlıyor

Hazan geldi sararınca yapraklar
Soluverdi güller gibi Zeynepte
Bekliyorduk onun ile mehtaplar
Göremedik göreceğiz ebedde

Göz yaşları gice gündüz çağlıyor
Sevdiğini unutmiyor ağlıyor

---

demektir.
Ana yasanın ilk maddesi partimizin altıoklu sembolü (remzi)olan Cumhuriyetçi, Milliyetçi, Halkçı, Devletçi, Lâik, İnkilâpçıdır. Resmî dil Türkçedir. Makarrı Ankara şehridir. Bu altı sembol'den her birinin şumul ve manası gazetelerde yazıldığı gibi aynen Samsun gazetesinde 5 Mart 937 nushasında da neşredilmiştir. Her yurtdaş bunu okuyup bilmesi yurd severliğinin icabı olduğu gibi bunu okuyamamış olanlara da okuyup öğretmesi, anlatması yurd borcu olduğunu tasdikte hiç birimizin tereddüt etmiyeceğine inanım vardır. Okuyalım, okudalım, anlayalım, anlatalım prensiplerimizi savgayalım (mudafaa edelim). Türkün Avrupa medeniyeti seviyesinden üstün olmasını çabuklatacak biricik yol budur.

Kapasite meselesi

F. Y. ÇUBUKÇUOĞLU

Kapasite sözü dilimizde yeni yeni kullanılmağa başlamıştır.

Enerji, kudret ve kabiliyet mfhumlarının en hassas bir ölçüden geçirilerek şahıslar üzerindeki derecelerine göre iş varildiği bu asırda biz de yaşamanın ana vasfı olan bu mefhumları her çeşit iş adamında aramak zorundayız.

Kapasite mefhumu da yaşamak ve iş yapmak mecburiyetinde olan her fertte bir verim menbaı olarak aranır.

Burada ihmal edilmiyecek ve her fırsatta üzerinde işlenecek bir mesele ile karşı karşıyayız. Bu mesele faaliyet gösteren her fertten yüksek bir başarı beklemek olduğunu esas olerak aldıktan sonra derhal işaret edelimki medeniyet için bu başarılar nekadar lüzumlu ise bu başarıları artıracak verimleri fertlerde yaratmak ve idame ettirmekte onun kadar ehemmiyetlidir. Kudretsiz görünen ve enerjisini yerinde kullanamıyan fertleri cemiyetin umumi gidişinde faydalı kılmak bugünün üzerinde durmağa değer en büyük halk meselesidir. Bilhassa bizim gibi heryönden kudretli bir kalkınma göstermek mecburiyetinde olan ve gösteren bir kitlenin fertleri bu türlü aydın bir yoldan ihmalsız olarak yürütülmelidir Yaradılışta her fert aynı kudreti taşımaz Muhit ve bilgi onu başka başka sahalarda iş adamı yapar. Kendisinden beklenen muvaffakiyeti gösteremezse (Bu bir kapasite meselesidir.) sözü ile faaliyetinden alıkonması hem .ş sahasındaki elemanların azalmasına hem de işin geri kalmasına âmil olur. Başarılamıyan bir işe daha verimlî elemanlar aramak gerekliği inkâr edilmez. Fakat (Kapasite meselesi) dir diye iş sahasını daraltmak ve fertleri tenvir edecen çareleri ihmal etmek çok büyük bir noksan olur.

Kendi çalışma sahasında sarfedeceği enerji ve göstereceği başarı bu yoldaki irşatla Türk gencini daha yüksek yapar.

Küçük Hikâye :

Niyet Şekeri

Şakir Ziya

Lisenin küçüklere ayrılmış olan bahçesine o zamanlar "Çatılı bahçe„ denirdi. Bir tarafı eski sarı duvarlar, bir tarafı da büyük yola bakan çiçek tarhları ile çevrili bu büyü bahçede cıvıldaşan, koşan, bağıran, haykıran bir sürü çocuk dünyanın işinden ve gidişinden habersiz teneffüs saatlerinde kelebeklere taş çıkartırlar ağustos böceklerine rakmet okuturlardı sanki....

Bununla beraber, küçük kömecikler halinde bu oğultudan uzak, bu koşuşmadan sanki habersiz gibi duran üç ve ya iki arkadaşın teşkil ettiği guruplarda eksik değildi. Bunlar, limonluklar denilen camlı ve üstü kapalı yerlerde beş başa verirler, etraflarındaki hareket ve neşle dünyasına küskün gibi, kırgın gibi, dargın gibi, dururlardı.

Bazan yetecek kadar oyuncu kadrosunu doldurmayan şen ve hareketli kitleye mensup bir monitör bunlara doğru yaklaşır ve: — Sek, sek oynayan yokmu? Diye ezkaza bir şey soracak olsa, çok defa cevap bile alamaz, ve bu hal karşısında omuzlarını hiddetle silken müstakbel delikanlı: — Sersemler! diye söylenir ve koşa koşa aradığını başka yerlerde bulmaya giderdi....

* * *

Ben işte bu sessiz guruplarda tanıdığım bir tipi aradan yıllar geçmesine rağmen hiç unutmam. Mektepten izinli çıktığım tatil günleri pek nadirdi yanlış anlaşılmasın: Yani izinsiz alma rekorunun daima bende olduğunu hatırlatmak istiyorum. İşte, o hafta nasılsa taliin bir cilvesimi olmuştu, yoksa başka bir fevkalâdelikmi vardı, pek aklımda değil, öğle yemeğini yemiş bizi almaya gelenleri bekleşiyorduk Demin anlattığım bu oynamazlar grubundan iki üç kafadar yine baş başa vermişler fıs fıs bir şeyler konuşuyorlardı. Bu hal karşısında merakın alevlendi, ne konuştuklarını anlamak için yanlarına sanki bende onlardan imişim gibi sokuldum. Gizli gizli konuşanlar bir gözü cam olan bir fransız çocuğu Emil, kısa boylu koca kafalı ve iyi yazı yazmasından kinaye "Hatat„ adını alan Hami ve bir bacağını tramvayın altında bırakarak şimdi tahta bacakla gezen Salimiden ibaretti.

Kimseye sataşmak huyum olmadığını bildiklerinden gelişi üzerine sözlerini kesmediler. Hâmi, yavaş ve boguk bir sesle anlatıyordu:

— Annem üç gün kadar yatakta inledi. Sonra babam bir sedye getirttirerek onu hastahaneye kaldırttı. Amma ben onu bir daha, göremedim. Aradan epiyce bir zaman geçti, geçen senede babam hastalandı, onuda amcam sedyeye koyarak annem gibi hastahaneye kaldırttı. Amcam babamın Anadoluya gittiğini söylüyor. Ben bilmiyormuyum sanki O da annemin yanına gitti, o da öldü.... Banada o sancılar geliyor, benimde ayaklarım geceleri sızlıyor, mutlaka bende....

Sözün alt tarafını duyamadım. Mektebin merasım kapusundan son sınıf talebesi büyük bir velvele ile çıkıyorlardı. Askerlik dersleri gören büyük çocuklar tranpetlerile, davulları ile etrafı cehennemi bir gülüntüye boğmuşlardı.

Yalnız, ben esmer yüzlü öksüz ve yetim talihsiz Hami yi bütün bütün bir hafta unutamadım.

* * *

Ertesi haftalardan birinde yine annelerimizi, babalarımızı bekleşiyorduk. Hatat, kimsesi olmadığı ve tatil günlerini mektepte geçireceği için, dışarı çıkma hazırlığına yabancı kalmıştı. Biz tuvaletlerimizi yaparken o uzaktan mahzun bir yüzle arkadaşlarını, bu ev ve yuva sahibi arkadaşlarını, süzüyordu. Neden bilmem, bir an içnde Hami ile konuşmak ihtiyacını şiddetle içimde his ettim Fakat bizi seyreden bu talihsiz çocuk şimdi görünürlerde yoktu. Koridorları dolaşırken bir köşe başında nihayet onu Emille konuşurken yakaladım.

Emil itizar ediyor, ve ev yolunun "O„ tarafda olmadığını süylüyordu. Çocuk aklı bu ya? Hemen lafa karıştım, Hami; amcasının verdiği beş kuruşla niyet şekeri aldırmak istiyordu. kendisine.

— Hami dedim, ben sana alırım kardeşim..

Liseden çıktıktan sora, çarşıda annem o gün bana yine bir sürü cicili bicili şeyler aldı. Hacı Recebe götürdü, fakat benim aklımda şiddetle nükseden hatıralar ve bunların arasında, Haminin bacak sancısından acaib surette ölen ana babası sedye ile götürülen insanlar ve tabutlar uçuşup duruyordu. Annem düşündüklerimin farkında olmadığı için beni bu kadar neşesiz görünce, elini başıma götürdü: Nen var senin dedi, Yoksa hastamısın oğlum?

Buna cevap verdimmi vermedimmi, pek hatırlmıyorum, fakat hafta başı gelirken:

— Anne! Dedim, bana niyet şekeri alırmısın?

Annemin aldığı bu şeker, bu gün gibi aklımdadır: tam on beş kuruşluktu. Kâğıdı sevinerek çantama koydum ve liseden içeri girerken fa la koşmuş olacağım ki, arnavut kapucu anneme cemile olsun diye :

— Maşallah, maşallah dedi, oğlumuz

12 - 6 - 937
Bafra

Serâp

Bir akşamdı gölgeler halelendi yüzünde
Güneş kızıl bir keman gibi çekti yayını
Işıklar hüzme , hüzme batarken gözlerinde
Bir çocuk kadar olsun düşünmedi yarını

§

Akşam bir yokluk gibi çekti onu bağrına
Akşam bir anne gibi okşadı saçlarını
Hasretinden kızaran penbe bulutlarına
Akşam örnek yapmıştı ahu bakışlarını

§

Ogece bir damla yaş sızarken kirpiğinden
Mihrabı mezar olan gönlümü ona verdim
Güzelliği bir serâp , kendi serâptan güzel
Sevdiği için ağlıyan , neşeli bir kız sevdim .

§

Bağrımda bir ateş var işte o gündenberi
Göz yaşlarım söndürür diye her gün ağladım
Gün geçtikçe parlayan bu sönmez alevleri
Daha pek çok yakacak gözlerinden anladım .

F. Y.

---

pek okmaya hevesli.

* * *

Tanbur çalmış çocuklar sıra olmuşlardı. Bende onlara katılarak yerimialdım. Gözlerim sabırsızlıkla Hamiyi arıyor, ve bir an önce ona bu adsız hediyeyi vermek için çırpınıyordum.

Sınıftan içeri girerken, nihayet onu yakaladım. Ve şeker kâğıdını heyecala ona uzattım. O kalın esmer dudaklarının çerçeveldiği esmer yüzünü kâğıda doğru çevirdi, ve ellerile niyet şekerlerini yokladıktan sonra, tek göz Emile döndü:

— Bak Emil dedi, şu beş kuruşluk diye getirdiği şekere bak, gelirken yarısını yemiş....

Melek Hadiyi Suşehrine geldikten iki ay sonra tesadüfen fayısının bahçesinde görmüş ilk günlerinde bu gence karşı kalbinde merhamete yakın bir his duğmağa başlamştı. Zavallı Genç hastatalıktan kalkalı uzun bir müddet geçtiği halde rengi kolay kolay üzerine gelmemişti. Sıtmanın mahut sarılığı aylarca devam etti. Melek Hadiye hissettirmeden onun umumî ve hususi ahvali hakkında az zaman içinde her şey'i öğrenmişti.

Bir muhacir oğlu.. Temiz bir anadolu Çocuğu gün gaçtikce kalbindeki merhamet hissi bir gönül meselesi olsun. Onun hakkında başka şeyler düşünmeye ve genç halbinde yeni yeni havesler uyanmağa bşladı.

Aradan aylar geçiyordu. Meleğin Hadiye karşı duyduğu hisler bir iztirap halini almağa başladı. Derin bir aşkla onu seviyordu.

Fakat bu duygusu nu ona ulaştırmak imkânı pek uzaktı. Bilhassa ailesinin bu hali sezmesinden ve mani olmalarından çok korkuyordu. Kimseye bir şey söylemeye cesaret edemiyordu. İstirafı çok müşkil bir iztırap içinde kaldı. Bunu tesadüfe bırakmaktan başka çare yoktu Nitekim öyle oldu. Kurban bayramı idi Hadi koç oğlunun ailesinden sayılan Cemal beyin evine gitmişti. Kapuyu melek açtı. Hadi aylardanberi bu eve komşu bulunduğu halde Meleği yeni görüyordu Melek Hadinin kendilerine geldiğini görmüş ve kapuya koşmuştu. Genç elini kapunun tokmağına atar atmaz kapu açılmış ve ilk defa olarak karşı karşıya gelmişlerdi. Birisi yabancılığın diğeri aylardanberi duyduğu bir hissin tesiri altında kıp kırmızı oldular. Her ikiside ne diyeceklerini şaşırmışlardı. Biran göz göze geldiler. Hadi bu siyah gözlerden gördüğü derinlik içinde on yedi yaşın verdiği Gençlik taravetiyle sadece utandı. ve başını önüne eğdi.

Buyurun

Kapu arkasına açıldı. Meleğin şen sesi genci içeri davet ediyordu. İşte tam iki sene olmuştu, fakat Zeynep halâ duygusunu kimseye açmak imkânını bulamamıştı

zaman zaman Bülent hanımla yalnız kalır onun acılarına iştirak eder ağlar ağlardı. Son vaziyet üzerine Bülent hanım ciddi bir düşünceile hareket etmek istemişti. Zeynebin zaman zaman ağlamaları bazı zamanlarda lüzumsuz sinirlenmeleri iki sene gibi uzunbir müddet devam kalp ağrısının verdiği buhrandan ileri geliyordu Halâ son günlerde sıhhatının bozulması herkesi şaşırttı.

Zeynep bahçede baygın bir halde bulnmuş, bu hadise memlekette günlerce türlü türlü tefsirlerle dalgalanmış durmuştu.

Arkası var

YAZAN Vehbi Cem Aşkun	Türk Devrimi — 9 —	Ulusal Piyes 3 Tablo 3 Perde

İkinci tablo

Sahne az aydınlıktır . Üzeri cebhane , silâh yüklu bir kağnı yanında iki kadın var . Birinin arkasında çocuğu kundaklanmış elinde değnek . Diğerinin omuzunda bir büyücek mermi , tek elinde de bir fener vardır . Her ikisı de alelade birer köylü kılığındadırlar .

Konuşurlar :

Çocuklu kadın — (arabanın üzerindeki yorganı düzelterek) :
Çok bir şey kalmadı . Sabaha karşı inşallâh varırız .

Mermi taşıyan kadın — (uzaktan hafif top sesleri duyulmaktadır .)
Bak sana topların sesi eşitiliyor . Artık geldik demektir .

Çocuklu kadın — Demin ki karşılaştığımız atlılardan öndeki ne diyordu .

Diğer kadın — Niçin yorganı kağnının üzerine örttünüz . Arkanıza alın . Çocuğu donduracaksınız dedi .

Çocuklu kadın — Sen ne dedin ?

Diğer kadın — Çocuk eyi sarılmıştır . Üşümez . Biz zaten alışkınız . Yağmur çiseliyor . Sandıklar ıslanırsa içindekiler nemlenir ateş almaz . dedim .

(Araba sahnenin içinde çekilirken perde iner .)

İKİNCİ PERDE

Sahne :

Bir sınıf . Duvarda Türkiye hartası . Münasip bir köşede kürsü , üzerinde hokka , kalem ve bir de yoklama defteri vardır . Bir taraftada kara tahta durur . 8 — 10 çocuk , heyecanlı heyecanlı konuşuyorlar . Çocuklardan bir kısmıda ön sıralarda oturmaktadırlar .

I

Nejat ve arkadaşları . .

Nejat — (Kendini dinliyen arkadaşlarına :)

Arkası var

İŞEVİ : BAFRA HALKEVİ
Mes'ul ve yayın direktörü : Niyazi Doğu
Basıldığı yer : Vatan Basımevi—Bafra

SAYI : 27 - 28 AĞUSTOS : 1937

ALTIN YAPRAK

BAFRA HALKEVİNİN AYLIK KÜLTÜR DERGİSİ

İÇİNDEKİLER

Kitapsaray ve Yayın şubesi
Tarafından çıkarılır